

4. Література зарубіжних країн

Мельникова К.С.

старший викладач кафедри
англійської філології і перекладу

Голуб А.О.

студентка кафедри англійської
філології та перекладу

Національний авіаційний університет

СИСТЕМА СИМВОЛІВ У РОМАНІ Е. ЗОЛЯ «ЖЕРМІНАЛЬ»

Роман «Жерміналь» як «грандіозна фреска, яка складалася з найдетальніших, імпресіоністичних за манерою описів шахтарського побуту та праці, що чергувалися з розлогими символічними картинами» ставав предметом наукової розвідки численних дослідників: Р.А. Бубняк, Г.М. Бубняк, О.А. Іващук, В.І.Щенко [1, с. 220]. Втім, символізм твору досі не був детально досліджений. Мета даної роботи – дослідити особливості символічного простору роману Е. Золя «Жерміналь».

В самій назві твору автор відкриває для читача символічне полотно. Жерміналь – назва одного з місяців весни у революційному календарі, запровадженому під час Великої французької революції; місяць появи сходів [1, с. 272]. Приход Етьєна саме в цей місяць став передвісником пробудження надії на нове життя.

Образ шахти подано мовою романіста, він символічний: шахта – звір, який пожирає людей непосильною працею протягом усього твору, шахтарі – маса, у якій людина втрачає свою ідентичність, губиться. Тим не менш, мешканці містечка тісно пов'язані з природою: ставлення до довкілля відбиває ставлення до самих себе. Таким чином, окремим образом є насильство людини над природою, що відбивається на ній самій – шахтарі внаслідок тяжкої праці мають забиті коліна, хворі суглоби та інші численні професійні хвороби.

Образ вугільної акціонерної компанії тут також символічний: компанію ніхто не бачить, вона безтілесна, проте ця сутність відбирає всі засоби й можливості для існування, змушує людину підкоритися системі й порушує

проблему управління робітничим рухом – перед обличчям відповідальності вистоїть тільки або сильна людина, або лідер [1, с. 273].

Образ деградації як засобу символізму є наскрізним у романі: якщо нічого не змінювати, людина приречена на занепад. У вуста Суваріна, який є ідейним натхненником Етьєна й за своїми рисами самим утіленням анархії, покладено слова, що є провідною ідеєю твору: *«Ви не гідні пізнати щастя, поки чіпляєтеся за власність і поки ваша ненависть до буржуазії буде полягати лише в вашій невгамовній потребі самим стати такими ж буржуа»* [2, с.437].

Символічного значення в романі набувають й образи тварин. Так, коні уособлюють шахтарів – заморених, виснажених, які приречені виконувати свою роботу, маючи тільки одну мету – вижити: *«... Бойова, найстаріша з усіх коней шахти, білої масті, вже цілих десять років пробула під землею. Десять років прожила вона в цій ямі, все в одному і тому ж стійлі, постійно виконуючи ту ж роботу в темних підземних галереях, і вже більше ніколи не бачила денного світла»* [2, с.101]. Якщо Бойова, як деякі шахтарі, змірилася зі своєю участю, то Труба ще мріє про волю, пригадує її запах, картини природи, вона мріє повернутися додому, тому жодні ласки її подруги не допомагають їй пережити жах пригнічення. Смерть Труби – смерть надії на вільне майбутнє.

Система символів роману є допоміжним засобом розкриття образів героїв та основою передачі провідної ідеї: життя від загибелі до відродження – від злиднів до спроби повстання та відстоювання своїх прав. «Жерміналь» – це твір, що розкриває всі подробиці й деталі становища робітничого класу і задля якомога більш достовірної, натуралістичної передачі теми якого автор використовує значну кількість символів, якими пронизано сторінки роману.

Остання сторінка роману кидає світлий промінь на сумні події в селищі Двохсот сорока. Під ногами Етьєна, який залишає шахти, лунають глухі удари кирки. *«У полум'яних променях світила молодим ранком земля виношувала в собі цей шум ... і Етьєн знав, що посів цей скоро повинен пробити товщу землі»* [с. 575]. Жерміналь – насіння та зав'язь – є символом-силою, що живе в шахтарській масі, і ця зав'язь проб'є собі шлях. Через загальний закон природи

вона повинна прокинутися до життя сама собою, без допомоги Раснера або Етьєна, Плюшара або Суваріна.

Література:

1. Давиденко Г. Й. Історія зарубіжної літератури ХІХ – початку ХХ століття: навч. посібник. Вид. 2-ге. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 400 с.
2. Золя Э. Жерминаль. Азбука. 2019. 576 с.
3. Іващук О.А. Своєрідність конфлікту в романах Е. Золя “Жерміналь” та І. Франка “Перехресні стежки”. Вісник Запорізького національного університету. Сер. Філологічні науки. 2006. Вип.1. С. 86–90.